

A Fővárosi Ítéltábla dr. Mátyus István ügyvéd (fél címe 1.) által képviselt felperes neve (tartózkodási helye: felperes tartózkodási címe) felperesnek - dr. alperesi jogtanácsos neve jogtanácsos által képviselt alperes neve Megyei Rendőr-főkapitányság (alperes címe.) alperes ellen sérelemdíj megfizetése iránt indított perében a Balassagyarmati Törvényszék 2017. július 3. napján kelt 20.P.21.011/2016/17. számú ítélete ellen a felperes részéről 19. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 200.000 (kétszázezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperest az alperes Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Fogda és Kísérő Alosztálya fogdájába 2014. május 26. napján 15 órakor fogadta be, aki ekkor olyan nyilatkozatot tett, hogy nem dohányzik, és kérte ne tegyék dohányosok közé. Az őrizet lejártával 2014. május 28. napján 14 óra 25 perckor, amikor távozott az alperesi fogdáról kijelentette, hogy a fogva tartás ideje alatt semmiféle sérelem nem érte, sérülés és panaszmentesen távozik, és orvosi vizsgálatot sem kér. Miután a felperes előzetes letartóztatását a bíróság elrendelte, még ezen a napon ismételt befogadásra került az alperesi fogdán, ahol a dohányzásra vonatkozóan a korábbival egyező nyilatkozatot tett. Fogva tartása során öt alkalommal terjesztett elő kérelmi lapot, amelyekben egyetlen egy alkalommal sem kifogásolta elhelyezésének körülményeit.

Fogva tartását, illetőleg azon belül azt, hogy egyedül tartózkodik egy zárkában nehezen viselte, ezért többszöri kérésnek eleget téve az alperesi fogda parancsnoka másik fogvatartottat helyezett mellé, nevezetesen ...t, aki befogadásakor akként nyilatkozott, hogy dohányzik, és dohányosok között kéri magát elhelyezni. Közös zárkában 2014. június 4-től összesen 21 napig voltak. A felperes egyebekben gyógyszer okozta szürkehályog megbetegedésben, illetőleg magas vérnyomás betegségben szenvedett, továbbá inaktív TBC betegként is nyilvántartották.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest, minden ...val eltöltött nap után napi 200.000 forint sérelemdíj megfizetésére. Azt kérte, hogy dohányosokkal ne helyezték egy zárkába, ennek ellenére ...t helyezték mellé, aki a zárkában rendszeresen dohányzott, tiltakozása

ellenére is.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint semmilyen jogsértést nem követett el a felperes vonatkozásában. A felperes kérelmére helyezte el ...t a zárkában. Amennyiben dohányzót és nem dohányzót raknak egy zárkába, a zárka nem dohányzónak minősül, így a felperesi zárkában ... nem dohányozhatott, ezért a felperest a dohányzásból eredően semmilyen sérelem nem érthette.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai, így a csatolt okiratok és a tanúk vallomásai alapján azt állapította meg, hogy a felperes keresete alaptalan, ezért azt elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 100.000 forint perköltséget. A le nem rótt eljárási illetékről úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Megállapította, hogy a felperes, azon állítását, miszerint a zárkában történő dohányzással az egészséghez fűződő jogát megsértették, és emiatt sérelemdíjra jogosult nem tudta bizonyítani. A felperes ugyanis mind az őrizetből való elbocsátása, mind a ...i BV Intézetbe történő átszállításakor úgy nyilatkozott, hogy fogva tartása ideje alatt sérelem nem érte, a zárkatárs dohányzásával összefüggésben semmilyen kérelmet sem terjesztett elő. A perben kihallgatott, az alperesnél alkalmazásban álló tanúk, illetve az ügyész vallomása alapján sem volt ez a tény megállapítható.

Az alperesi fogva tartás idején hatályos, a rendőrség fogdaszolgálati szabályzatának kiadásáról szóló 12/1990. (VIII. 23.) BRFK utasítás 36/A. pontjában foglaltak szerint a dohányzó, és a nem dohányzó fogvatartottak közös elhelyezésére szolgáló zárkában a dohányzás tilos. A dohányzó fogvatartottak a dohányzó helyre történő kíséréséről ebben az esetben a fogvatartott kérésére, a helyi őrzésbiztonsági követelményeknek és a fogdaőri létszám figyelembevételével kell gondoskodni. Nem tekinthető tehát jogellenesnek azon alperesi magatartás, miszerint a felperessel dohányzó rabot tettek egy zárkába, A felperes pedig semmivel sem igazolta azt, hogy az egyébként dohányzó rab a zárkán belül dohányzott. Megjegyezte ugyanakkor az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes a fogva tartása alatt kérelmi lappal is fordulhatott volna a fogda parancsnokához, vagy a bv. ügyészhez ám úgy nyilatkozott, hogy ilyen kérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérte annak megváltoztatását, oly módon, hogy keresetének a másodfokú bíróság adjon helyt. Kiemelten hivatkozott arra, hogy betegségei miatt különösen sérelmes számára, hogy hosszasan el kellett szenvednie a passzív dohányzás ártalmait, mert az alperes nem gondoskodott a zárkában történő dohányzás megakadályozásáról, amivel megszegte az ezzel kapcsolatos ORFK utasítást.

Az elsőfokú eljárás alatt szabadságától meg volt fosztva, ezért ... tanú idézhető lakcímét, - aki időközben szabadult a fogva tartásból - bejelenteni nem tudta, tartózkodási helyének felderítésére semmilyen lehetősége nem volt. Az elsőfokú bíróság elutasította azon indítványát, hogy a tanú idézhető lakcímének kiadására kötelezze az alperest, ami álláspontja szerint eljárási hiba. Időközben tudomására jutott ... tartózkodási helye, aki külföldön tartózkodik.

Hivatkozott egy más eljárásban született tanúvallomásra is, ami azt támasztja alá, hogy a büntetés-végrehajtási intézetekben nem tudták betartani az ORFK utasítást, ezért a fogvatartottaknak volt lehetősége a zárkában is dohányozni.

Nem értékelhető a terhére, hogy panaszt vagy kérelmet ... dohányzása miatt nem terjesztett elő, mert az alperes tudatában volt betegségeinek és a dohányzással összefüggésben befogadásakor tett nyilatkozatának.

Állította, hogy ... címének bejelentésére vonatkozó indítványát az elsőfokú bíróság elutasította. A perköltség meghatározásakor kérte figyelembe venni, hogy nem tartozik Áfa körbe és azt, hogy a másodfokú tárgyaláson való részvételével kapcsolatosan összesen 6.172 forint utazási költsége merült fel.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hivatkozott arra, hogy a felperes maga kérte, hogy helyezzenek mellé akár dohányos fogvatartottat is. Problémát ... esetleges dohányzásával összefüggésben nem jelzett. Álláspontja szerint, az eljárás során nem járt el rosszhiszeműen. A felperes által ... csomagjaira vonatkozó kérelmét 2017. március 3-án kelt határozattal azért utasította el, mert annak teljesítése az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) különleges adatok kezelésére vonatkozó rendelkezésébe ütközött volna. Ezzel a határozattal szemben a felperes nem élt jogorvoslattal. A tanú címének bejelentésével összefüggésben a felperes nem tett indítványt arra, hogy azt az alperes jelentse be. Hangsúlyosan hivatkozott a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról, egységes szerkezetben a módosításáról szóló 12/1999. (V. 20.) ORFK utasítással, valamint a 6/2002. (III. 11.) ORFK utasítással egységes szerkezetbe foglalt 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. pontjában foglaltakra. Kérte, hogy a másodfokú bíróság kötelezze a felperest a jogtanácsosi munkadíjból álló perköltségek megfizetésére.

A fellebbezés alaptalan.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, indokait az alábbi kiegészítéssel osztotta.

Az elsőfokú bíróság ítélete az elbírált jogviszony jogszabályi megjelölését nem tartalmazza. A felperes a keresetlevelet a Salgótarjáni Járásbíróságnál terjesztette elő, mely bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 129. § (1) bekezdése alapján, azért tette azt át a Balassagyarmati Törvényszékhez, mert megítélése szerint a felperes igénye az alperes közhatalmi tevékenységéhez kapcsolódik, ezért Pp. 23. § (1) bekezdés b) pontja alapján a törvényszék rendelkezik hatáskörrel annak elbírálására.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint azonban a felperes igényét az egészséghez fűződő jogának megsértése miatt terjesztette elő. A felperes fellebbezése erre a körülményre nem terjedt ki, ezért a másodfokú bíróság mindössze azt rögzíti, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. § a) pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen az élet, a testi épség és az egészség megsértése.

A Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján, akit személyiségi jogában megsértenek a jogsértés ténye alapján - az elévülési időn belül - az eset összes körülményeihez képest kérheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását. A 2:52. § (1) bekezdése alapján pedig sérelemdíjat is kérhet az őt ért nem vagyoni sérelemért.

A Pp. 23. § (1) bekezdés ga) pontja alapján a törvényszék hatáskörébe tartoznak többek között a személyiségi jogok megsértésével kapcsolatos perek közül azok a perek, amelyekben felróhatóságtól független szankciók alkalmazását kérik, ideértve azokat a pereket is, amelyekben a felróhatóságtól független szankció mellett - e jogok megsértése miatt - sérelemdíj, illetve kártérítés iránti igényt is érvényesítenek.

A Pp. 28. § szerint pedig a bíróság a hatáskörének hiányát hivatalból veszi figyelembe. Ha azonban a hatáskör a per tárgyának értékétől függ, az alperes érdemi ellenkérelmének (139. §) előadása után a hatáskör hiánya figyelembe nem vehető.

Mivel a felperes keresete hangsúlyosan a passzív dohányzás miatt, az egészségét veszélyeztető helyzet fennállására, az abból eredő nem vagyoni sérelme orvoslására irányult, így az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a kereset jogalapját nem a a Ptk. 6:548. §-a képezte, mindössze a pontos jogszabályi hivatkozás maradt el az ítélet indokolásában.

Helytállóan állapította meg azt is az elsőfokú bíróság, hogy a felperes bizonyítani köteles azon állítását, hogy ... a közös zárkában dohányzott. A Pp. 164. § (1) bekezdése szerint ugyanis a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. A felperes csatolta ugyan a Legfőbb Ügyészség Bv.934/2014/1-I tájékoztatását, ami szerint az ORFK utasítás 36/A. § alapján a dohányzó és nem dohányzó fogvatartottakat külön zárkában kell elhelyezni és ezen előírások megsértésével került sor a felperes elhelyezésére. Az elsőfokú bíróság azonban hangsúlyosan több alkalommal is felhívta a felperes figyelmét, arra, hogy perbeli igénye pozitív elbírálásához a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokon túlmenően ... tanúkénti kihallgatása szükséges. Erre irányuló, a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatást rögzített az elsőfokú bíróság a 6. sorszámú jegyzőkönyvben, majd a 7. sorszámú jegyzőkönyv tanúsága szerint a felperes személyes meghallgatása során is. Ezt követően a felperes 9. sorszámú beadványában mindössze az alperes által felajánlott tanúbizonyítási indítvány elutasítását kérte, és azt sérelmezte, hogy az alperes ... csomaglistájának kiadására irányuló kérelmét utasította el. A 10. sorszámú jegyzőkönyv szerint a tanúk kihallgatását követően az elsőfokú bíróság ismételtén tájékoztatta a felperest, hogy ... tanúkénti kihallgatása szükséges, címének bejelentése és a kihallgatására vonatkozó indítvány megtétele a felperes érdekkörébe esik. A felperes 11. sorszámú kérelmében kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy ... nélkül döntsön a bíróság, majd 13. és 15. sorszámú beadványában ismételtén csak a döntés meghozatalát kérte. A tárgyalás berekesztését megelőzően továbbá határozottan úgy nyilatkozott, hogy bizonyítási indítványa nincs.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. Ennek alapján az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helytállóan foglalt állást. Sem az okiratok, sem a perben kihallgatott tanúk vallomása nem támasztotta alá azt a felperesi állítást, hogy ... a felperessel közös zárkában dohányzott. Önmagában az, hogy egy nyilatkozata szerint nem dohányzó és egy dohányzó fogvatartott egy zárkában kerül elhelyezésre nem bizonyítja, hogy a felperes egészséghez fűződő joga sérült. A többször hivatkozott (az elsőfokú bíróság ítéletében tévesen megjelölt) 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. pontja szerint ugyanis a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendeletnek a fogvatartottak elkülönítésére vonatkozó szabályai mellett a dohányzó és a nem dohányzó fogvatartottakat külön zárkában kell elhelyezni. A zárkák ajtajait „dohányzó”, illetve „nem dohányzó” felirattal kell ellátni. Amennyiben az elkülönítés a fogda telítettségéből, sajátosságaiból adódóan nem lehetséges, a dohányzó és a nem dohányzó fogvatartottak közös elhelyezésére szolgáló zárkában a dohányzás tilos. A dohányzó fogvatartottak dohányzóhelyre történő kíséréséről azonban ebben az esetben, a fogvatartott kérésére - a helyi sajátosságok, az őrzésbiztonsági követelmények és a fogdaóri létszám figyelembevételével - gondoskodni kell.

Ezen rendelkezés alapján az alperes bizonyos körülmények esetén jogosult volt dohányzó és nem dohányzó fogvatartottat is egy zárkában elhelyezni, ez a körülmény tehát önmagában nem okoz jogsérelmet. A felperesi igény elbírálása szempontjából annak volt döntő jelentősége, hogy ... ténylegesen dohányzott-e a zárkában, és ez a tevékenység olyan jellegű és mértékű volt-e, ami a felperes egészséghez fűződő jogának megsértését eredményezte. Mivel a felperes - általa sem vitatottan - a dohányzással összefüggésben igazolható panaszt, kérelmet nem terjesztett elő, a perben előterjesztett bizonyítékok, tanúvallomások ilyet nem igazoltak, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el a keresetet.

A felperes azon fellebbezési előadása, amely szerint az elsőfokú bíróság elutasította azt a kérelmét, hogy ... címének bejelentésére az alperest kötelezze, a rendelkezésre álló iratokból nem állapítható

meg. Ilyen indítványt ugyanis nem terjesztett elő, kifejezetten ezen tanúvallomás beszerzése nélkül kérte az ítélet meghozatalát, ezért a Pp. 252. § (2) bekezdésének alkalmazása szükségtelen volt. E körben értékelte a másodfokú bíróság azt a felperesi magatartást is, hogy bár fellebbezésében úgy nyilatkozott időközben ismerté vált előtte ... tartózkodási helye azt még a fellebbezési tárgyaláson sem jelentett be.

Az a körülmény, hogy egy másik perben a felperesi igényhez hasonló kereseti kérelmet a bíróság alaposnak ítélte jelen perben irreleváns, ugyanúgy mint a más ügyben tett - egyébként semmivel sem alátámasztott - tanúvallomásra történő hivatkozás is.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles az alperesnek a jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltséget megfizetni a Pp. 239. §-nak utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján. Ennek mértékét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése alapján állapította meg, figyelemmel a Pp. 67. § (2) bekezdésre is.

A le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a felperes személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. § alapján határozott.

Budapest, 2017. november 15.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.
bíró